

Socialnämnden

Åtgärdsplan enligt lag om tobak och liknande produkter

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen om miljöenhetens åtgärdsplan för att säkerställa korrekt handläggning och tillsyn enligt Lag om tobak och liknande produkter.

Sammanfattning

Länsstyrelsen genomförde den 8 september 2020 tillsyn enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter i Nacka kommun. De brister och förbättringsförslag som länsstyrelsen noterat är åtgärdade och säkerställs genom den åtgärdsplan som miljöenheten upprättat i fortsatt tillsynshandläggning. Miljöenheten vill även upplysa att länsstyrelsens notering om *brist* är den lägsta graden av anmärkning. Noterbart är även att ingen handlare i Nacka har fått tillstånd till försäljning av tobak på felaktiga grunder.

Ärendet

Länsstyrelsen i Stockholms län genomförde den 8 september 2020 tillsyn enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter i Nacka kommun. I tillsynen utfördes en granskning av fem ärenden, fyra tillsynsärenden och en återkallelse av tillstånd av sammanlagt 54 handlagda ärenden om utredningar gjorda enligt Lag om tobak och liknande produkter i Nacka kommun. I två av dessa fyra granskade tillståndsärenden konstaterade länsstyrelsen brister i den ekonomiska granskningen.

Lag om tobak och liknande produkter trädde i kraft den 1 juli 2019 varför miljöenheten prioriterat en stor mängd nyansökningar, utöver ordinarie tillsyn. På grund av den omfattande handläggningen av tillståndsärenden för försäljning av tobak och för att erbjuda verksamheter i Nacka snabb handläggning utifrån de nya, och betydligt striktare reglerna enligt den nya lagstiftningen utfördes år 2019 totalt färre tillsynsbesök på plats hos handlarna i Nacka kommun. Miljöenheten bedömer i likhet med länsstyrelsen att varje handlare bör få minst ett tillsynsbesök varje år. Till följd av den nya lagstiftningen prioriterades tillståndsansökningar. Tillsynsbesök i den omfattning som planerades i tillsynsplanen prioriterades ner under senare delen av året. Fortsättningsvis kommer tid finnas för att fullfölja tillsynsplanen.

Den ekonomiska bedömningen ska dokumenteras tydligare, likaså ska det tydligare framgå varför vi anser en person vara person med betydande inflytande, PBI. För att underlätta för de mindre företagen fanns en mall för egenkontrollprogram på kommunens hemsida. Mallen hann inte uppdateras innan lagstiftningen trädde i kraft och har nu tagits bort och hänvisning sker nu till Folkhälsomyndighetens vägledning på hemsidan. Ett egenkontrollprogram för de mindre verksamheterna har uppdaterats och finns nu som stöd för att underlätta för dem i kontakter och i samband med ansökan.

Miljöenheten vill även upplysa om att länsstyrelsens notering om *brist* är den lägsta graden av anmärkning samt att ingen handlare i Nacka har fått tillstånd till försäljning av tobak på felaktiga grunder.

Utifrån länsstyrelsens granskning av handläggning av tillståndsärenden har miljöenheten åtgärdat påtalade brister och tagit hänsyn till de förbättringsförslag som länsstyrelsen föreslagit. Nedan redogörs för miljöenhetens åtgärder för att säkerställa att länsstyrelsens påtalade brister är omhändertagna i miljöenhetens kvalitetsarbete.

Avvikelse	Åtgärd	Datum för åtgärd
Den ekonomiska granskningen brister i två av fyra granskade tillståndsärenden	Det ska tydligare och noggrannare dokumenteras varför vi anser en person vara person med betydande inflytande, PBI. För att säkerställa att rätt personer granskas har vi infört en kollegiegranskning som stöd i uppstart av varje nytt ärende. Den ekonomiska bedömningen ska i fortsättningen dokumenteras tydligare för att lättare kunna följas.	2020-11-17
Kommunens förslag på egenkontrollprogram är inte uppdaterat sedan lag om tobak och liknande produkter trädde i kraft	Som hjälp till de större verksamheterna hänvisas nu till Folkhälsomyndighetens Vägledning för egenkontrollprogram. Länk finns på kommunens hemsida. Till de mindre verksamheterna finns ett uppdaterat egenkontrollprogram som delas ut i samband med ansökningstillfället.	2020-11-23

Avvikelse	Åtgärd	Datum för åtgärd
Endast hälften av butikerna som säljer tobak fick tillsynsbesök under 2019.	<i>Ingen åtgärd vidtagen.</i> Regeländringarna 2019 innebar en omfattande granskning och prövning på motsvarande sätt som prövning av verksamhetens lämplighet att försälja alkohol. Trots en omfattande handläggning och pga omprioritering kunde hälften av butikerna tillses.	
Det framgår inte i besluten från och med när tillståndet gäller	Detta är åtgärdat och finns i våra beslut.	2020-10-07

Förbättringsförslag från länsstyrelsen

Förbättringsförslag	Åtgärd	Datum för åtgärd
Att kommunen i sina beslut hänvisar till lag om tobak och liknande produkter istället för tobakslagen.	Detta uppmärksammades i början av juni 2020 och åtgärdades direkt i våra beslut och stämmer med Folkhälsomyndighetens vägledning för granskning av ansökan om tillstånd för att sälja tobaksvaror. Förslag till revidering av socialnämndens delegationsordning med rätt laghänvisningar i december 2020.	2020-06-01
Att kommunen i sina beslut använder samma uttryck som i lag om tobak och liknande produkter	Detta är åtgärdat och justerat i enhetens mallar. Förslag till revidering av socialnämndens delegationsordning med samma uttryck som i Lag om tobak och liknande produkter i december 2020.	2020-09-09
Att tillsynsprotokollet uppdateras för att innehålla frågor om säkerhets och spårbarhetsmärkning samt minsta mängd tobak	Detta är nu inskrivet i tillsynsprotokollet. I tillsynsrapporter och vid alla tillsynsbesök har verksamheterna informerats både skriftligt och muntligt om detta. Innan lagen trädde i kraft meddelades även alla verksamheter om den nya lagstiftningen.	2020-09-09

Ekonomiska konsekvenser

Ytterligare kvalitetsförbättringar enligt denna åtgärdsplan innebär inga ekonomiska konsekvenser i sig.

Konsekvenser för barn

Syftet med lagstiftningen är bland annat att minska exponering av tobak och minska tobaksbruk hos unga. Tillsyn och kontroll ska stävja olaglig försäljning till barn. Barns miljö både hemma och i samhället kan förbättras om olagligt märkt och illegal tobak försvinner från marknaden.

Emma Rosengren
Gruppchef/ tobak och alkohol
Miljöenheten

Geraldine Hamad
Handläggare
Miljöenheten